

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่งพบว่าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น พัฒนามาจากระบบภาษีทางการค้า¹ ซึ่งในอดีตประเทศไทยยังไม่มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีการจัดเก็บภาษีทางการค้าอันมีลักษณะใกล้เคียงกับภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน การเก็บภาษีทางการค้าในอดีตนั้น ทำให้เกิดปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความไม่เหมาะสมของโครงสร้างของภาษีการค้า ความซ้ำซ้อนของระบบภาษีทางการค้า ความหลากหลายของภาษีทางการค้าที่มีความบกพร่อง ความเหลื่อมล้ำในการจัดเก็บภาษี ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งรัฐมีความสามารถในการหารายได้จากการจัดเก็บภาษีทางการค้าได้น้อยลง ต่อมาจึงมีการยกเลิกภาษีทางการค้า และได้มีระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น โดยระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยมีการริเริ่มจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2535 มีระบบโครงสร้างทางภาษีที่ดีขึ้น มีอัตราภาษีที่แน่นอน จัดเก็บภาษีเป็นอัตราเดียวกันทั้งประเทศ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความซ้ำซ้อนของระบบภาษี ส่งผลให้รัฐมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมากที่สุด ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล² ระบบเศรษฐกิจของประเทศจึงมีการขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือ VAT ถือเป็นภาษีอากรชนิดหนึ่ง เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้าหรือให้บริการจากการบริโภค โดยการจัดเก็บเฉพาะมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของสินค้าหรือบริการ ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่เรียกเก็บจากผู้บริโภคที่เป็นผู้ซื้อสินค้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ภาระทางภาษีตกแก่ผู้บริโภคลำดับสุดท้าย ผู้ประกอบการที่ไม่ใช่ผู้บริโภคลำดับสุดท้ายซึ่งจะจ่ายภาษีซื้อในอัตราร้อยละ 7 ตอนที่ทำการซื้อสินค้า และเรียกเก็บภาษีจากการขาย

¹ เอมลิลป์ ชูติโชติชวาฬ. (2561). *การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแบบง่ายสำหรับกิจการขนาดย่อม*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายภาษี, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 33.

² วิทยาลัยการจัดการ. *รัฐบาลมีรายได้มาจากไหน?*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://mgtsoci.stou.ac.th/govtrevenue/> [2566, 18 สิงหาคม]

สินค้าในอัตราร้อยละ 7 จากผู้บริโภครอีกลำดับ³ ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงเป็นภาษีที่ผู้ประกอบการบวกเพิ่มเข้าไปในต้นทุนของสินค้าเพื่อกำหนดรวมเป็นราคาของสินค้าและนำมาจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค และยังถือเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บเงินตราเพื่อใช้ในการบริหารประเทศของรัฐบาล จึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าภาษีชนิดอื่น ๆ รายได้จากการจัดเก็บภาษีมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตของประเทศในด้านเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง เมื่อจัดเก็บภาษีได้เป็นจำนวนมาก ประชาชนก็จะได้รับผลประโยชน์ในทางอ้อมที่ดีขึ้นเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยในปัจจุบัน จะมีระบบโครงสร้างทางภาษีที่ดีขึ้น มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน มีอัตรากาษีที่แน่นอน และมีระบบการจัดเก็บที่เสมอภาคและเป็นธรรมมากกว่าระบบการจัดเก็บภาษีทางการค้าในอดีต แต่ยังคงมีปัญหาอยู่บางประการ กล่าวคือ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่ง รัฐบาลจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้น้อยลงเนื่องจากการไม่เต็มใจจ่ายภาษีของผู้ประกอบการ⁴ โดยอาจมีสาเหตุมาจากการที่ผู้ประกอบการค้าส่งเจตนาไม่ชำระภาษีกระทำโดยการไม่ออกไปกำกับภาษีให้แก่ผู้ประกอบการค้าปลีกที่ไปซื้อสินค้า เพราะต้องการปกปิดยอดขายที่แท้จริง ไม่อยากให้สรรพากรเข้ามาตรวจสอบ ไม่อยากเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความหวาดกลัวในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการขอคืนภาษี หรืออาจเป็นเพราะระบบการจัดเก็บภาษียุ่งยากซับซ้อน⁵ จึงเลือกที่จะไม่จ่ายภาษี หรืออาจเป็นเพราะขาดความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลที่จะนำภาษีของประชาชนไปบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้ประกอบการค้าปลีกไม่มีใบกำกับภาษีผู้ประกอบการค้าปลีกจึงต้องแบกรับภาระทางภาษีที่มากเกินไป เพราะไม่สามารถนำไปกำกับภาษีไปคำนวณเป็นภาษีขายเพื่อนำไปหักกับภาษีซื้อในการคำนวณเสียภาษีได้⁶ ผู้ประกอบการค้าปลีกที่จดทะเบียนภาษีอย่างถูกต้องที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจึงต้องจ่ายภาษีให้แก่รัฐมากกว่าที่ควรจะจ่าย เช่นนี้ผู้ประกอบการค้าปลีกจึงไม่เต็มใจจ่ายภาษีให้แก่รัฐบาลเพราะตนไม่ได้รับความยุติธรรมใน

³ ธนาคารกรุงศรี. *ภาษีอะไรบ้างที่คนทำธุรกิจต้องทำความรู้จัก*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.krungsri.com/th/krungsri-the-coach/taxes/tax-knowledge/tax-every-entrepreneur-should-know> [2566, 18 สิงหาคม]

⁴ พนิดา ไชยกาล. *ทัศนคติของผู้ประกอบการในกรุงเทพมหานครที่มีต่อกรมสรรพากร*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2562-2-1_1593060428.pdf [2566, 18 สิงหาคม]

⁵ Medium. *ทำไมเราถึงไม่อยากเสียภาษี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://medium.com/@TAXBugnoms> [2566, 18 สิงหาคม]

⁶ UHY Yongyuth Accounting and Son Co.,Ltd. *สรรพากรสรุป 10 วิธีที่บรรดาคนรวยใช้เลี่ยงภาษี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.yas.co.th/newsdetail.php?id=57> [2566, 18 สิงหาคม]

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยอาจคิดวางแผนทางภาษีเพื่อให้ตนเสียภาษีให้แก่รัฐได้น้อยที่สุด หรือไม่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเลย ทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการค้าปลีกเหล่านี้ไปด้วย

สาเหตุอีกประการที่รัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้น้อยลง คือ การที่ผู้ประกอบการบางราย จัดเก็บภาษีจากผู้บริโภคไปแล้ว แต่ไม่ออกใบกำกับภาษี และไม่นำส่งภาษีดังกล่าวให้แก่รัฐบาล⁷ อาจจะเป็นเพราะการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ทั่วถึงและไม่เป็นธรรม จึงทำให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นมาก

การไม่จ่ายภาษีของผู้ประกอบการสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ “การหลบหลีกภาษี” และ “การหลีกเลี่ยงภาษี”⁸ การหลบหลีกภาษี หมายถึงการไม่ชำระภาษีหรือชำระภาษีน้อยลงกว่าที่พึงจะชำระซึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากการอ้างสิทธิของกฎหมาย เช่น นำค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการอย่างแท้จริงไปรวมคำนวณหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษี ไม่ได้แจ้งรายได้ที่ต้องเสียภาษีหรือผลกำไรที่ถูกต้องและชัดเจน เพื่อความประสงค์ในการลดจำนวนเงินภาษีที่จะต้องจ่าย การหลบหลีกภาษีเกิดขึ้นได้ตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ การหลบหลีกภาษีนั้นจัดอยู่ในประเภท “การวางแผนทางการเงินที่ชาญฉลาด”⁹ เป็นการวางแผนทางภาษีเพื่อให้ตนเองเสียภาษีได้น้อยที่สุดหรือไม่เสียภาษีเลย ซึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องกฎหมาย ในขณะที่การหลีกเลี่ยงภาษีเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายซึ่งผู้ประกอบการจงใจละเว้นปกปิดหรือบิดเบือนข้อมูลที่เป็นความจริงเพื่อลดภาระภาษีของผู้ประกอบการ เช่น การออกใบกำกับภาษีปลอม เป็นต้น

ในระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี ต้องมีความยุติธรรมแก่ผู้เสียภาษี ทุกคนที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันจะต้องเสียภาษีเท่ากัน หรือหลักที่ว่าผู้มีรายได้น้อยควรจะได้เสียภาษีในอัตราที่น้อย ผู้มีรายได้มากควรจะได้เสียภาษีในอัตราที่มาก ขึ้นอยู่

⁷ UHY Yongyuth Accounting and Son Co.,Ltd. *สรรพากรสรุป 10 วิธีที่บรรดาคนรวยใช้เลี่ยงภาษี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.yas.co.th/newsdetail.php?id=57> [2566, 18 สิงหาคม]

⁸ วารัชนี หลงสกุล. (2550). *การวิเคราะห์การหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบางรัก 3*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า 16.

⁹ PEAK THINK. เทคนิคการวางแผนภาษีแบบเหนือชั้น ช่วยผลักดันให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://blog.peakaccount.com/blog/เทคนิคการวางแผนภาษีแบบ/> [2566, 18 สิงหาคม]

ตามศักยภาพในการชำระภาษีของแต่ละคน¹⁰ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทุกคนควรจะได้รับความสะดวกแน่นอนชัดเจนเกี่ยวกับเวลาในการชำระภาษี วิธีการชำระภาษี จำนวนภาษี ที่จะต้องชำระ และสถานที่ชำระภาษี ผู้เสียภาษีทุกคนจะต้องได้รับความสะดวกเกี่ยวกับเวลาในการชำระภาษี และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเพื่อมิให้ผู้เสียภาษีเกิดความลังเลในการนำส่งภาษีของตน และการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มควรจะอยู่ในอัตราต่ำและมีผลต่อการทำงานของเอกชนให้น้อยที่สุด หรือเป็นการจัดเก็บในอัตราที่ต่ำแต่สามารถจัดเก็บได้มากและทั่วถึง ซึ่งระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น แม้จะมีประสิทธิภาพกว่าในอดีตมาก แต่ยังไม่มีความไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีที่ดีอยู่มาก ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รัฐบาลจึงจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้น้อยลงเรื่อย ๆ

เมื่อระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้เขียนจึงศึกษาระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบกับระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายไทย และเพื่อนำหลักเกณฑ์ของกฎหมายต่างประเทศมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาจากประเทศที่มีระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มใกล้เคียงกับระบบของไทย และเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าประเทศไทย คือ สหราชอาณาจักร และประเทศสิงคโปร์

จากการศึกษาระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสหราชอาณาจักร พบว่า สหราชอาณาจักรใช้ The Value Added Tax Act 1994 หรือ The VATA 1994 เป็นกฎหมายหลักในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม¹¹ โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องทำการลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหากว่ามูลค่าการซื้อขายของธุรกิจมากกว่า 85,000 ปอนด์ (ประมาณ 3,704,300 บาท) และเมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ผู้ประกอบการมีหน้าที่ที่จะต้องทำคือ รวมภาษีมูลค่าเพิ่มเข้ากับราคาสินค้าและบริการทั้งหมดในอัตราที่กฎหมายกำหนดในขณะนั้น ทำการจัดเก็บหลักฐานทางภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้ชื่อไปสำหรับการประกอบการของธุรกิจ จัดทำบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าต่างๆที่ได้นำเข้ามาในสหราชอาณาจักร รายงานจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้ทำการเรียกเก็บจากลูกค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้ชำระให้กับผู้ประกอบการ

¹⁰ อุดลย์ มีสมนับ. (2560). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการรับมรดก*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 12

¹¹ Antonia Klatt. (2022). *VAT rate in the UK for 2022: Definition, Different Rates – 20%, 5%, 0%*. (Online).

Available:https://hellotax.com/blog/taxation/vatrate/uk/?psafe_param=1&gad=1&gclid=Cj0KCQjwz8emBhDrARIsANjS42q8m0dC_HdJlc3OcH7Iwh-cnpUtfwVKpcuCOltt1L0VFA3QcP4AQAAnXXEALw_wcB [2023, July 12]

อื่น โดยส่งรายงานให้กับ HM Revenue and customs (HMRC) อันเป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องภาษี¹² ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มได้แก่ ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือผู้ประกอบการที่กำลังจะจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือมีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ประกอบการดังกล่าวทำการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าหรือบริการในสหราชอาณาจักร หรือประกอบกิจการในสหราชอาณาจักร หรือการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศนอกสหราชอาณาจักร หรือผู้ประการที่ได้รับสินค้าจากประเทศสมาชิกของสหราชอาณาจักร ภาษีมูลค่าเพิ่มในสหราชอาณาจักรมีการจัดเก็บจากฐานรายรับ ขึ้นอยู่กับราคาสินค้าและบริการที่ได้จำหน่าย ดังนั้นไม่ว่าผู้ประกอบการจะมีผลกำไรหรือขาดทุนจากการประกอบการ สินค้าที่จำหน่ายและบริการนั้น จะต้องรวมภาษีมูลค่าเพิ่มเข้าไปในราคาสินค้าและบริการด้วย ราคาขายจึงเป็นรายการเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่รวมจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม และจะต้องคิดค่าสินค้าและบริการรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเต็มรูปแบบ แม้ว่าสินค้าจะถูกแลกเปลี่ยนหรือได้รับสิ่งตอบแทนในรูปแบบอื่นๆที่ไม่ใช่เงินสด ดังนั้นธุรกิจที่ไม่ได้จดทะเบียนซึ่งมีผลประกอบการใกล้เคียงเกณฑ์ขั้นต่ำของรายได้ที่ต้องจดทะเบียนควรสังเกตผลประกอบการให้ดี เพราะมีกำหนดเวลาที่เข้มงวดในการยื่นจดทะเบียนและเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อกิจการผ่านเกณฑ์ของรายได้ขั้นต่ำ ซึ่งต่างจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรของไทย ที่ไม่มีกำหนดเวลาที่เข้มงวดดังกล่าว อันอาจเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ทำให้หลีกเลี่ยงภาษีได้โดยง่าย

สำหรับอัตราภาษีของสหราชอาณาจักร มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 3 อัตราด้วยกัน¹³ กล่าวคือ อัตรามาตรฐาน (standard) อัตราร้อยละ 5 และอัตราศูนย์ (Zero Rate) โดยอัตรามาตรฐาน คืออัตราร้อยละ 20 สำหรับการขายสินค้าและบริการส่วนใหญ่ ใช้อัตรามาตรฐาน เว้นแต่สินค้าหรือบริการที่จัดอยู่ในประเภทลดราคาหรือเป็นศูนย์ ส่วนอัตราร้อยละ 5% เป็นอัตราที่เรียกเก็บแทนอัตรามาตรฐาน ใช้กับสินค้าและบริการบางรายการและอาจใช้บางสถานการณ์หรืออาจขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ได้กำหนดกับลูกค้า ซึ่งสินค้าและบริการที่ใช้อัตราร้อยละ 5 อาทิเช่น วัสดุประหยัดพลังงานที่ติดตั้งถาวรในบ้านและอาคารที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัย เครื่องช่วยในการเคลื่อนไหวสำหรับผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ช่วยเหลือหูหรือ แผ่นแปะนิโคตินและหมากฝรั่ง ไฟฟ้าสำหรับใช้ในบ้านและที่อยู่อาศัยหรือเพื่อการกุศลเพื่อการใช้งานที่ไม่ใช่ธุรกิจ น้ำมันทำความร้อนสำหรับใช้ในบ้านและที่อยู่อาศัยหรือใช้โดยองค์กรการกุศลที่ไม่ใช่เพื่อธุรกิจ เชื้อเพลิงแข็งสำหรับใช้ในบ้านและที่อยู่อาศัยหรือเพื่อการกุศล

¹² GOV.UK. About us. (Online). Available: <https://www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-customs/about> [2023, July 13]

¹³ ธนัญญา ธนะโสธร. (2562). *ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมาย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 84.

เพื่อการใช้งานที่ไม่ใช่ธุรกิจ เครื่องทำความร้อนเก็บไฟฟ้า หม้อไอน้ำที่ใช้ น้ำมัน อุปกรณ์เครื่องนึ่งสำหรับเด็ก การซ่อมแซมที่อยู่อาศัย เป็นต้น และอัตราศูนย์ คือ อัตราที่เรียกเก็บจากการขายสินค้าและบริการจากการประกอบการในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งยังต้องคิดบัญชีและทำการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นปกติแต่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0 อัตราที่มีค่าธรรมเนียมเป็นศูนย์สำหรับสินค้าและบริการส่งออก โดยขึ้นอยู่กับต้นทางและปลายทางของการส่งออกสินค้าและบริการ ลักษณะของกิจการที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละศูนย์ เช่น อาหารและเครื่องดื่มสำหรับการบริโภคของมนุษย์ สัตว์ที่มีชีวิตเพื่อนำมาประกอบอาหาร อาหารสัตว์ พืชและเมล็ดพืช เป็นต้น แต่บางรายการถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรามาตรฐาน เช่น การจัดเลี้ยง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลูกกวาด ขนมขบเคี้ยวและของขบเคี้ยว อาหารร้อน เครื่องดื่มเกลือแร่ ไอศกรีม น้ำอัดลมและน้ำแร่ เป็นต้น บริการโฆษณาเพื่อการกุศล ร้านค้าเพื่อการกุศล การก่อสร้างอาคารใหม่เพื่อการกุศล อาคารบริการสำหรับผู้พิการ อุปกรณ์สำหรับผู้พิการ ผลิตภัณฑ์ป้องกันสุขอนามัย น้ำที่จ่ายให้ใช้กับครัวเรือน กังหันน้ำและลม การซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องบิน การขนส่งสินค้าไปหรือกลับจากสถานที่นอกสหราชอาณาจักร หนังสือ ภาพวาดสำหรับเด็ก แผนที่และแผนภูมิ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เสื้อผ้าและรองเท้าเด็ก เป็นต้น ซึ่งการจัดเก็บภาษีทั้งสามอัตรานี้จะเห็นได้ว่าการขายสินค้าหรือให้บริการที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน การขายสินค้าหรือให้บริการที่ดีต่อสุขภาพของประชาชน การขายสินค้าหรือให้บริการที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม และที่เป็นประโยชน์สาธารณะ มักจะถูกเก็บภาษีในอัตราที่น้อยลง¹⁴ อันถือเป็นการแบ่งเบาภาระทางภาษีให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี และเป็นความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างตรงจุด เพราะการที่ประชาชนต้องมีรายจ่ายกับสิ่งสำคัญในการดำรงชีพน้อยลงจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายได้มาก ย่อมส่งผลให้ประชาชนมีกำลังที่จะขับเคลื่อนพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ และจะทำให้ประชาชนเต็มใจจ่ายภาษีมากขึ้น ต่างจากกฎหมายไทยที่มีเพียง 2 อัตรา คือ ร้อยละ 7 (ถือเป็นอัตรามาตรฐานของไทย) กับร้อยละ 0 ซึ่งการขายสินค้าหรือการให้บริการหลายอย่างที่สำคัญต่อการดำรงชีพของประชาชนไทย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสุขภาพ ทางด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ก็ยังคงต้องเสียภาษีในอัตรามาตรฐานอยู่ ยังไม่ได้มีการลดภาระภาษีที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพให้แก่ประชาชนได้ดีเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนยังคงมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ค่อยสู้ดีนัก รายจ่ายมากกว่ารายได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีมากขึ้น

อย่างไรก็ตามแม้ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสหราชอาณาจักรจะมีประสิทธิภาพมาก แต่ยังคงมีผู้หลีกเลี่ยงภาษีอยู่บ้าง เช่นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มทำการจำหน่าย

¹⁴ GOV.UK. Charge. VAT rates on different goods and services. (Online). Available: <https://www.gov.uk/guidance/rates-of-vat-on-different-goods-and-services> [2023, July 12]

สินค้าหรือให้บริการและได้ทำการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายหรือให้บริการ แต่ไม่มีการนำส่งภาษีที่ทำการจัดเก็บแก่หน่วยงาน HMRC¹⁵ การหลีกเลี่ยงในลักษณะนี้มีลักษณะเป็นการขโมยภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยมาตรการของรัฐที่ใช้ในการแก้ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีลักษณะนี้กำหนดให้เป็นความรับผิดชอบของผู้ที่ทำการค้ากับผู้ประกอบการที่กระทำความผิด ในสหราชอาณาจักรหากพบมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจากการหลีกเลี่ยงดังกล่าว อาจมีการปฏิเสธการเรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ ที่ควรจะได้จากการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้

ผู้ประกอบการบางรายที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม อาจหลีกเลี่ยงภาษีด้วยการไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ทำการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการจากผู้บริโภค ซึ่งในสหราชอาณาจักรมีมาตรการแก้ปัญหาคือได้กำหนดไว้ว่าหากมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มจากการไม่ลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีโทษปรับเท่ากับจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ทำการหลีกเลี่ยงนั้นและเป็นความผิดร้ายแรง HMRC อาจนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีทางอาญาได้¹⁶ การปลอมใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มที่พบได้มากที่สุด¹⁷ ในสหราชอาณาจักร การหลีกเลี่ยงในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้ประกอบการนำส่งใบกำกับภาษีหรือใบแจ้งหนี้ที่สร้างขึ้นปลอมโดยไม่มีการซื้อขายสินค้าหรือการให้บริการให้แก่บุคคลอื่น ผู้ทำการหลอกลวงจัดส่งใบกำกับภาษีปลอมให้กับธุรกิจอื่นเพื่อเรียกเก็บเงินและเจตนาจะให้ธุรกิจที่ได้รับนั้นหลงเชื่อและทำการจ่ายเงินตามใบกำกับภาษีปลอมนั้น ในสหราชอาณาจักรมีหน่วยงาน HMRC ที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้เป็นหลักฐานในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ ผู้ประกอบการควรทำการตรวจสอบให้แน่ใจว่าเป็นใบกำกับภาษีที่ออกโดยถูกต้องตามกฎหมาย ใบกำกับภาษีปลอมนั้นจะมีความแตกต่างไปจากใบกำกับภาษีจริง

สหราชอาณาจักร ยังมีวิธีแก้ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีอีกประการหนึ่ง คือ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยดูแลเรื่องภาษี มีการบันทึกข้อมูลของผู้ประกอบการไว้ในระบบของรัฐบาล ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบข้อมูลภาษีของผู้ประกอบการได้โดยง่าย ย่อมส่งผลให้การหลีกเลี่ยงภาษีของผู้ประกอบการกระทำไม่ได้โดยยาก

ส่วนระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสิงคโปร์มีการจัดเก็บภาษีสินค้าหรือบริการในรูปแบบของภาษีสินค้าและบริการภายใต้กฎหมาย Goods and Services Tax Act 1993 หรือ GST¹⁸

¹⁵ ชาญญา ณะโสธร. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 13. หน้า 96.

¹⁶ ชาญญา ณะโสธร. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 13. หน้า 102.

¹⁷ ชาญญา ณะโสธร. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 13. หน้า 102.

¹⁸ Bestar. Value Added Tax in Singapore. (Online). Available: <https://opencompanysingapore.com/value-added-tax-in-singapore/> [2023, July 26]

ซึ่งเป็นหลักในการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่เหมือนกับหลักในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม กฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์มีต้นแบบของการจัดเก็บภาษีมาจากกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มของสหราชอาณาจักรและกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของนิวซีแลนด์¹⁹ เป็นภาษีที่ทำการจัดเก็บจากการบริโภคสินค้าและใช้บริการของประชาชน รวมถึงการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศด้วย กฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ทำการจัดเก็บภาษีและบังคับข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษีของประเทศ โดยกฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องจดทะเบียนภาษีสินค้าและบริการเมื่อมูลค่าของฐานภาษีของการประกอบธุรกิจมากกว่า 1 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์²⁰ หรือประมาณ 25,894,957 บาท เมื่อเป็นธุรกิจจดทะเบียนภาษีสินค้าและบริการแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจจะมีหน้าที่ตามกฎหมายภาษีนั่นก็คือ ทำการจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าและบริการทุกประเภทโดยรวมภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนดเข้าไปในราคาสินค้าหรือบริการของธุรกิจ ทำการออกใบกำกับภาษีหรือเอกสารอื่น ๆ ที่กฎหมายรับรองว่าเป็นใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือให้บริการนั้น ๆ และมอบให้กับผู้ซื้อสินค้าภายใน 30 วัน²¹ นับจากวันที่ทำการขายสินค้าหรือให้บริการของธุรกิจ จัดทำบันทึกการขายการซื้อและขายสินค้าของกิจการ เมื่อถึงรอบระยะเวลาที่ต้องนำส่งภาษีที่ทำการจัดเก็บ ก็จะต้องนำไปชำระให้แก่หน่วยงานสรรพากรของประเทศสิงคโปร์ นั่นก็คือ Inland Revenue Authority of Singapore หรือ IRAS โดยกฎหมายภาษีของประเทศสิงคโปร์กำหนดให้ยื่นชำระภาษีสินค้าและบริการเป็นรอบไตรมาส เมื่อครบรอบระยะเวลาบัญชีจะต้องนำไปแสดงรายการภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

หน่วยงาน Inland Revenue Authority of Singapore (IRAS)²² เป็นหน่วยงานสรรพากรที่มีหน้าบริหารกำกับดูแลเรื่องภาษีต่าง ๆ ของประเทศ ทำการจัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2535 เป็นหน่วยงานที่บังคับใช้ภายใต้กฎหมาย GST เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐในการบริหารจัดการเก็บภาษีทั้งหมด รวมถึงภาษีสินค้าและบริการด้วย ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีสินค้าตามกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสินค้าและบริการ พ.ศ.

¹⁹ Michael Keen and Stephen Smith. (2007). *VAT Fraud and Evasion: What Do We Know, and What Can be Done?*. IMF Working Paper. Fiscal Affairs Department. page 26.

²⁰ THAIBIZSINGAPORE.COM. *กฎระเบียบที่ควรรู้*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://thaibizsingapore.com/regulations/duties/tax/> [2566, 29 กรกฎาคม]

²¹ INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE. Invoicing customers. (Online). Available: [https://www.iras.gov.sg/taxes/goods-services-tax-\(gst\)/basics-of-gst/invoicing-price-display-and-record-keeping/invoicing-customers](https://www.iras.gov.sg/taxes/goods-services-tax-(gst)/basics-of-gst/invoicing-price-display-and-record-keeping/invoicing-customers) [2023, July 29]

²² INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE. The Singapore tax system. (Online). Available: <https://www.iras.gov.sg/who-we-are/what-we-do/taxes-in-singapore/the-singapore-tax-system> [2023, July 29]

2536 หรือ Goods and Services Tax Act 1993 ใน section 7²³ คือผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า และผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีสินค้าและบริการเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งคำว่า “ผู้ประกอบการ” หรือ “ธุรกิจ” ตามความหมายของกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์นั้น Goods and Services Tax Act 1993 ใน section 3²⁴ ให้หมายถึง การค้า อาชีพ สโมสร สมาคม และบริษัท เป็นต้น ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อหวังผลกำไรหรือเพื่อหารายได้จากการกระทำในลักษณะต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการ โดยมีการซื้อขายแลกเปลี่ยน และมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการประโยชน์หรือหากำไรจากการกระทำกิจกรรมนั้น อัตราภาษีสำหรับสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์นั้นปัจจุบันมี 2 อัตรา คือ อัตราทั่วไปร้อยละ 8 ตาม Goods and Services Tax Act 1993 ใน section 16²⁵ ใช้กับสินค้าหรือบริการทั่วไปที่จัดจำหน่ายภายในประเทศ และอัตราร้อยละ 0 ตาม Goods and Services Tax Act 1993 ใน section 21²⁶ ใช้กับสินค้าหรือบริการสำหรับธุรกิจเพื่อการส่งออกสินค้า

กฎหมายในการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์ เป็นกฎหมายด้านภาษีที่ถือว่ามีความโปร่งใส ยุติธรรมและมีการบังคับใช้บทบัญญัติอย่างเคร่งครัด ทั้งยังมีการกำหนดบทลงโทษที่มีความรุนแรง แต่ผู้ประกอบการบางส่วนไม่ได้มีความเกรงกลัวต่อบทกฎหมายที่พยายามที่จะกระทำความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีสินค้าและบริการอยู่เป็นจำนวนมาก²⁷ เช่น การรายงานทางภาษีการขายหรือบริการในจำนวนที่ต่ำกว่าความเป็นจริงหรือละเว้นรายได้บางส่วนไม่รายงานทั้งหมดโดยเจตนา การปกปิดรายได้ที่แท้จริงต่อกรมสรรพากรของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งถือเป็นการหลีกเลี่ยงทางภาษีที่มีความผิดต่อกฎหมาย ตัวอย่างเช่น การที่ผู้ประกอบการไม่รายงานใบเสร็จส่วนหนึ่งที่ได้จากการขายสินค้าหรือให้บริการของธุรกิจ หรือปกปิดใบกำกับภาษีบางส่วนไม่นำแสดงชำระภาษีต่อกรมสรรพากร จากมาตรการที่ใช้ป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีในลักษณะนี้ของประเทศสิงคโปร์ จึงได้มีการเพิ่มบทลงโทษสำหรับความผิดฐานกระทำการหลีกเลี่ยงภาษีให้มีทั้งโทษปรับและโทษทางอาญาที่มีความรุนแรง โดยโทษปรับมีค่าปรับสูงถึง 400 % แต่ไม่เกิน 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ของภาษีที่ได้ทำการหลีกเลี่ยงไป และโทษทางอาญามีโทษจำคุกสูงถึง 5

²³ Goods and Services Tax Act 1993, section 7.

²⁴ Goods and Services Tax Act 1993, section 3.

²⁵ Goods and Services Tax Act 1993, section 16.

²⁶ Goods and Services Tax Act 1993, section 21.

²⁷ INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE. Reporting Tax Evasion or Fraud. (Online). Available: <https://www.iras.gov.sg/taxes/individual-income-tax/basics-of-individual-income-tax/report-tax-evasion/reporting-tax-evasion-or-fraud> [2023, July 29]

ปี²⁸ และอีกมาตรการที่ใช้เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงทางภาษีก็คือมาตรการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับผู้ที่กระทำการหลีกเลี่ยงภาษีสินค้าและบริการ โดยมีเงินรางวัลเป็นค่าตอบแทนสำหรับการรายงานงานนั้นเมื่อผลการรายงานพิสูจน์แล้วว่าผู้ถูกรายงานมีการกระทำความผิดหลีกเลี่ยงภาษีสินค้าและบริการจริงและทำให้รัฐบาลได้รับจำนวนภาษีคืนสำหรับส่วนที่มีการหลีกเลี่ยงไปโดยผู้ประกอบการนั้น และกำหนดให้ข้อมูลของผู้ที่แจ้งเบาะแสเป็นความลับทั้งยังได้รับความคุ้มครองอีกด้วย²⁹

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แม้สหราชอาณาจักรและประเทศสิงคโปร์จะมีปัญหาในการจัดเก็บภาษีเช่นเดียวกับในประเทศไทยก็ตาม แต่รัฐบาลมีมาตรการแก้ไขที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมายบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง หน่วยงานของรัฐเข้าตรวจสอบได้อย่างทั่วถึง ระบบเทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ ทำให้ประชาชนหลบเลี่ยงหลีกเลี่ยงภาษีได้ยาก อีกทั้งรัฐยังสามารถนำภาษีของประชาชนไปพัฒนาเศรษฐกิจและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนเต็มใจจ่ายภาษี ส่งผลให้รัฐจัดเก็บภาษีจากประชาชนได้มากขึ้น มีงบประมาณในการพัฒนาประเทศมากขึ้น ทำให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น และจะส่งผลทางอ้อมทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่ง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในด้านงบประมาณของรัฐ ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เขียนจึงขอสรุปผลของการศึกษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

²⁸ INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE. Penalties for Errors in Tax Returns. (Online). Available: [https://www.iras.gov.sg/taxes/corporate-income-tax/form-c-s-form-c-s-\(lite\)-form-c-filing/penalties-for-errors-in-tax-returns](https://www.iras.gov.sg/taxes/corporate-income-tax/form-c-s-form-c-s-(lite)-form-c-filing/penalties-for-errors-in-tax-returns) [2023, July 29]

²⁹ INLAND REVENUE AUTHORITY OF SINGAPORE. Reporting Tax Evasion or Fraud. (Online). Available: <https://www.iras.gov.sg/taxes/individual-income-tax/basics-of-individual-income-tax/report-tax-evasion/reporting-tax-evasion-or-fraud> [2023, July 29]

5.2.1 แก้ไขปัญหาการไม่ออกใบกำกับภาษีของผู้ประกอบการค้าส่งและการแบกรับภาระทางภาษีของผู้ประกอบการค้าปลีก

1) ให้กรมสรรพากรพัฒนาระบบการยื่นภาษีที่ปัจจุบันอยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์ (Website) พัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของ Application (APP) เพื่อให้ผู้ประกอบการและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่ายและให้เกิดความสะดวกในการชำระภาษีของผู้ประกอบการ

2) นำนโยบายการจัดเก็บภาษีแบบย้อนกลับมายังค้ำใช้สำหรับการขายสินค้าระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้ประกอบการธุรกิจ โดยกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้ภาระหน้าที่ในการนำส่งภาษีตกแก่ผู้ซื้อมากกว่าผู้ขาย ให้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ซื้อต้องจ่ายและนำส่งภาษีให้แก่กรมสรรพากรแทนผู้ขาย

3) แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 86/6 วรรคสอง โดยกำหนดเงื่อนไขในการออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ

เดิม “ ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้ แต่ตัวแทนของผู้ประกอบการจดทะเบียนจะออกใบกำกับภาษีอย่างย่อไม่ได้ ”

แก้ไขเป็น “ ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้เฉพาะการขายหรือให้บริการที่มียอดขายหรือค่าบริการรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วไม่เกิน 1,000 บาท แต่ตัวแทนของผู้ประกอบการจดทะเบียนจะออกใบกำกับภาษีอย่างย่อไม่ได้ ”

5.2.2 แก้ไขปัญหาการที่ผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่งทำการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแต่ไม่นำส่ง

1) ให้กรมสรรพากรกำหนดนโยบายเพิ่มเติมในการออกพื้นที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการไม่ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัดและมีการจัดอบรมเป็นประจำทุกปี โดยให้ความรู้สำหรับโทษของการไม่ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในรูปแบบต่าง ๆ ว่าการกระทำบางอย่างถือเป็นความผิดจัดอยู่ในลักษณะใด การไม่ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มหรือการหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มถือเป็นความผิดและการกระทำความผิดนั้นมีโทษทางกฎหมาย เพื่อให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงการที่จะกระทำความผิดและเป็นการตัดเตือนผู้ประกอบการที่กระทำความผิดอยู่หรือคิดที่จะกระทำความผิด ว่าการกระทำนั้นมีทั้งโทษจำคุกและปรับ และเพื่อเป็นการห้ามปรามผู้ประกอบการให้กลับคืนสู่ระบบภาษีและทำการเสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนได้

2) ให้กรมสรรพากรกำหนดนโยบายเพิ่มเติมในเรื่องการทำบัญชีกลางสำหรับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเข้ามาเป็นตัวกำกับควบคุมการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ทำการจัดเก็บจากการขายสินค้าหรือให้บริการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องของการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มของ

ผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่งได้เป็นอย่างดี และยังช่วยลดปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแต่ไม่นำส่งจากผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่งได้ด้วย

5.2.3 แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาคในการบังคับใช้ประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

1) ให้มีมาตรการกำหนดนโยบายให้เงินรางวัลสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันสอดส่องและแจ้งเบาะแสข้อมูลของที่ตั้งกิจการในแต่ละพื้นที่ และกำหนดให้ข้อมูลของบุคคลที่ทำการแจ้งเบาะแสดือเป็นความลับและได้รับการคุ้มครองจากรัฐ เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยของผู้ที่แจ้งเบาะแสดูของผู้ประกอบการ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกลับเข้าสู่ระบบและยินยอมเสียภาษีมากขึ้น เมื่อผู้ประกอบการยินยอมเข้าระบบมากขึ้นรัฐก็จะทำการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นด้วยเช่นกัน

2) แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 85/1 แห่งประมวลรัษฎากร

เดิม “ ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) สำหรับผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการ และมีมูลค่าของฐานภาษีในการประกอบกิจการเกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 81/1 ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่

(ก) วันที่มูลค่าของฐานภาษีในการประกอบกิจการเกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม สำหรับกรณีที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมไว้แล้ว หรือ

(ข) วันที่พระราชกฤษฎีกาใช้บังคับ สำหรับกรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมขึ้นใหม่ หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมน้อยกว่าที่กำหนดไว้ก่อน

(2) สำหรับผู้ประกอบการที่ได้แจ้งต่ออธิบดีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81/3 ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่ออธิบดี

ให้นำมาตรา 85 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับ ”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ (3) สำหรับผู้ประกอบการซึ่งประกอบการขายสินค้าหรือให้บริการ ที่มีรายได้ใกล้จะถึงหรือคาดว่าภายในอีก 12 เดือน มูลค่าของฐานภาษีในการประกอบกิจการจะถึงเกณฑ์มูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 81/1 ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 90 วัน (เก้าสิบวัน) นับแต่วันที่มิเหตุอันควรเชื่อว่าฐานภาษีของกิจการจะถึงเกณฑ์ที่กำหนด ”